

Vlastní kapitál

Přednáška č. 12

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Vlastní kapitál

Vlastní kapitál = aktiva netto – cizí zdroje

Členění vlastního kapitálu

- Základní kapitál
- Fondy
 - kapitálové
 - ze zisku
 - účelové
 - bez určení účelu použití
- Výsledek hospodaření běžného účetního období
 - zisk
 - ztráta

Vlastní kapitál

A.	Vlastní kapitál
A.I.	Základní kapitál
A.I.1.	Základní kapitál
A.I.2.	Vlastní podíly (-)
A.I.3.	Změny základního kapitálu
A.II.	Ážio a kapitálové fondy
A.II.1.	Ážio
A.II.2.	Kapitálové fondy
A.II.2.1.	Ostatní kapitálové fondy
A.II.2.2.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (+/-)
A.II.2.3.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací(+/-)
A.II.2.4.	Rozdíly z přeměn obchodních korporací (+/-)
A.II.2.5.	Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací (+/-)

Vlastní kapitál

A.III.	Fondy ze zisku
A.III.1.	Ostatní rezervní fondy
A.III.2.	Statutární a ostatní fondy
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let (+/-)
A.IV.1.	Nerozdělený zisk minulých let
A.IV.2.	Neuhrazená ztráta minulých let (-)
A.IV.3.	Jiný výsledek hospodaření (+/-)
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)
A.VI.	Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku (-)

Zdroj: autor

Vlastní kapitál

Základní kapitál

a.s.

- je tvořen součtem jmenovitých hodnot emitovaných akcií
- minimální výše ZK 2 000 000 Kč

s.r.o.

- je tvořen součtem vkladů jednotlivých společníků
- minimální výše ZK 1 Kč

Oceňování základního kapitálu

jmenovitou (nominální)
hodnotou

Splácení upsaného ZK

- Peněžně
- Nepeněžně – ocenění znalcem

Nesplacená část ZK se vykazuje na položce pohledávky za upsaný ZK

Příklad 1

Dne 18.10.20X1 založili 4 společníci (A, B, C, D) společnost s ručením omezeným, každý společník vlastní 25% podíl ve společnosti (stejného druhu).

Zápis společnosti do obchodního rejstříku byl dne 1.2.20X2. Toto datum je zároveň datem vzniku účetní jednotky.

Zakladatelé společnosti stanovili výši základního kapitálu na 400 000 Kč.

Úpisy ZK:

Společník A – peněžní vklad, ihned splaceno 30 000 Kč

Společník B – peněžní vklad, ihned splaceno 30 000 Kč

Společník C – nepeněžní vklad – zásoby oceněné znalcem na 70 000 Kč, zbytek peněžní vklad, splaceno 0 Kč

Společník D – nepeněžní vklad – pohledávka Z oceněná znalcem na 100 000 Kč, nominální hodnota pohledávky 120 000 Kč

Příklad 1 řešení

Zahajovací rozvaha s.r.o. k 1.2.20X2

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Pohledávky za upsaný základní kapitál	170 000	Základní kapitál (každý společník 25% podíl)	400 000
Zásoby (znalecké ocenění)	70 000		
Pohledávky (znalecké ocenění)	100 000		
Peníze	60 000		
Celkem aktiva	400 000	Celkem pasiva	400 000

Zdroj: autor

Společník A – nesplaceno 70 000 Kč
 Společník B – nesplaceno 70 000 Kč
 Společník C – nesplaceno 30 000 Kč
 Společník D – nesplaceno 0 Kč

V podrozvaze NH vložené pohledávky
 za společností Z

Zvýšení základního kapitálu

- upsáním nových akcií
- z kumulovaných výdělků
- výměnou dluhopisů za akcie
- kapitalizací dluhu

Využití položky „Změny základního kapitálu“ – zatím nezapsaná zvyšovaná hodnota ZK do obchodního rejstříku

Příklad 2

Akciovou společnost doposud vlastní pouze 1 akcionář – právnická osoba MOKA, a.s..

ZK je tvořen 4 ks akcií o NH 500 000 Kč

Rozvaha MOKA, a.s. k datu rozhodnutí VH o zvýšení ZK novým úpisem akcií je následující:

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	Základní kapitál	2 000 000
Dlouhodobý majetek	5 000 000	Nerozdělený zisk ML	1 000 000
Oběžná aktiva	6 000 000	Závazky	8 000 000
Celkem aktiva	11 000 000	Celkem pasiva	11 000 000

Příklad 2 pokračování

Valná hromada společnosti rozhodla o zvýšení základního kapitálu o 1 000 000 Kč novým úpisem akcií.

Nově budou emitovány 2 ks akcií o NH 500 000 Kč, emisní kurz 1 ks akcie činí 750 000 Kč. Emisní kurz musí být splacen z 50% peněžitě ihned při úpisu a zbylých 50 % také peněžitě do 1 roku po zápisu zvýšení ZK do obchodního rejstříku.

Celou hodnotu zvyšovaného ZK upsala společnost OMEGA, a.s.

Sestavte rozvahu a.s. po rozhodnutí VH, před zápisem ZK do obchodního rejstříku.

Příklad 2 řešení

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Pohledávky za upsaný základní kapitál	750 000	Základní kapitál	2 000 000
Dlouhodobý majetek	5 000 000	Změny základního kapitálu	1 000 000
Oběžná aktiva	6 750 000	Ážio	500 000
		Nerozdělený zisk ML	1 000 000
		Závazky	8 000 000
Celkem aktiva	12 500 000	Celkem pasiva	12 500 000

Zdroj: autor

MOKA, a.s. vlastní 2/3 akciové společnosti
OMEGA, a.s. vlastní 1/3 akciové společnosti

Příklad 3

Společnost ALFA upsala dne 10.11.20X0 akcie společnosti Y, a.s. – nákupem získala 30% podíl v NH 1 000 000 Kč

Emisní kurz činí 1 300 000 Kč

Úpis bude společnost ALFA splácet následovně:

- Peněžně z BÚ 500 000 Kč (splatnost 4 měsíce)
- Nepeněžně – budovou

Znalecké ocenění budovy: 800 000 Kč

Účetní hodnota u ALFA (vkladatele):

PC 1 000 000 Kč, oprávky 600 000 Kč

Příklad 3 řešení

- Nominální hodnota upsaného 30% podílu 1 000 000 Kč.
- Emisní kurz upsaného 30% podílu 1 300 000 Kč
- Peněžitý vklad v hodnotě 500 000 Kč do konce roku 20X0 nebyl splacen.
- Nepeněžitý vklad ve znaleckém ocenění 800 000 Kč byl do konce roku 20X0 vložen (proveden zápis v katastru nemovitostí).

Příklad 3 řešení

V jaké hodnotě bude oceněna finanční investice s podstatným vlivem ve společnosti ALFA?

- Peněžitý vklad 500 000
- Nepeněžní vklad 400 000
(ZC nepeněžního vkladu)
- **FI v rozvaze k datu úpisu 900 000**
- Následně bude FI k rozvahovému dni oceněna metodou ekvivalence.
- Peněžitý vklad není splacen – v rozvaze ALFA bude vykázán závazek z upsaného a nesplaceného vkladu do ZK v hodnotě 500 000 Kč.

Příklad 3 řešení

změny v rozvaze ALFA (vkladatel)

Aktiva	Částka	Vlastní kapitál	Částka
Aktiva Budova v ZC	XX 1) -400 000	Základní kapitál	XX
Finanční investice 30 %	1) +400 000 2) +500 000 Σ 900 000	Závazek z upsaného a nesplaceného vkladu	2) +500 000
Celkem aktiva	Zvýšení o 500 000	Celkem pasiva	Zvýšení o 500 000

Zdroj: autor

Příklad 3 řešení

● O kolik se zvýší **základní** kapitál společnosti Y, a.s. (emitent)?

+ 1 000 000 Kč

● O kolik se zvýší **vlastní** kapitál společnosti Y, a.s. (emitent)?

+ 1 300 000 Kč

Příklad 3 řešení

změny v rozvaze nabyvatele

Aktiva	Částka	Vlastní kapitál	Částka
Pohledávka za upsaný základní kapitál	+500 000	Základní kapitál	+1 000 000
Budova (znalecké ocenění)	+800 000	Emisní ážio	+300 000
Celkem aktiva	+ 1 300 000	Celkem pasiva	+ 1 300 000

Zdroj: autor

Snížení základního kapitálu

- Vzetí vlastních akcií z oběhu a jejich následné zničení
- Snížení jmenovité hodnoty stávajících akcií
- Upuštění od vydání nových akcií
- V důsledku úhrady kumulovaných ztrát
- Odstoupení či smrt společníka (s.r.o.)

Využití položky „Změny základního kapitálu“ – zatím nezapsaná snižovaná hodnota ZK do obchodního rejstříku

Rozdělování disponibilního zisku

- výplata dividend/podílů na zisku
vlastníkům
- přiděl ostatním fondům
- eliminace ztráty minulých let
- převod na nerozdělený zisk minulých let
- zvýšení základního kapitálu

Příklad 4

Za rok 20X2 společnost dosáhla zisku po zdanění 160 000 Kč.

Valná hromada v dubnu 20X3 rozhodla takto:

- 10 % rezervní fond
- 20 % statutární fond
- 40 % zvýšení ZK
- 5 % ponechá nerozdělen
- zbytek vyplatí jako podíly na zisku

Příklad 4 pokračování

Stav a struktura vlastního kapitálu před rozdělením zisku

• Základní kapitál	400 000
• VH BÚO	160 000
Celkem vlastní kapitál	560 000

Příklad 4 řešení

Stav a struktura vlastního kapitálu

po rozdělení zisku

• Základní kapitál	400 000
• Změny základního kapitálu	64 000
• Rezervní fond	16 000
• Statutární fondy	32 000
• Nerozdělený zisk min. let	8 000
Celkem vlastní kapitál	520 000
• Závazky k akcionářům	40 000

Příklad 5

Účetní jednotka v březnu roku 20X2 zjistila, že neproúčtovala prodej pozemku. Kupní smlouva byla podepsána 18. 12. 20X1, návrh na vklad byl podán 30. 12. 20X1, zápis změny v katastru nemovitostí byl zapsán 16. 2. 20X2.

Pořizovací cena pozemku činila 600 000 Kč,
Prodejní cena pozemku činila 720 000 Kč,
sazba daně z příjmů činila 20 %.

Příklad 5 řešení

Účetní jednotka prodej pozemku v roce 20X2 zaúčtuje přes položku rozvahy „jiný výsledek hospodaření“.

Transakce	Částka	MD	DAL
Kupní cena pozemku	720 000	Pohledávka	Jiný VH
Požizovací cena pozemku	600 000	Jiný VH	Pozemek
Daň z příjmů z prodeje	24 000	Jiný VH	Závazek stát

Zdroj: autor

Jiný VH v rozvaze k 31. 12. 20X2 vykazuje hodnotu +96 000 Kč.
Jedná se o chybu minulých let.

Přehled o změnách ve vlastním kapitálu

Povinně střední a velké podniky, všechny podniky s povinností auditu účetní závěrky

- tokový výkaz
- sestavený na aktuální bázi a předpokladu trvání podniku
- výkaz vysvětluje u každé položky rozdíl mezi počátečním a konečným stavem s výjimkou položky výsledek hospodaření běžného účetního období, jehož podrobné informace poskytuje výkaz zisku a ztráty.

Přehled o změnách ve vlastním kapitálu

**Přehled o změnách ve vlastním kapitálu Společnost ... a. s.
za účetní období (rok) končící 31. 12. 20X2 v Kč**

	Počáteční stav 1. 1. 20X2	Změny zvýšení	Změny snížení	Konečný stav 31. 12. 20X2
Základní kapitál	10 000 000	5 000 000	0	15 000 000
Kapitálové fondy	1 000 000	1 000 000	0	2 000 000
z toho:				
Emisní ážio		1 000 000		1 000 000
Fondy z přecenění				
Ostatní kapitálové fondy	1 000 000			1 000 000
Fondy ze zisku	1 600 000	1 750 000	200 000	3 150 000
z toho:				
Rezervní fond	1 000 000	1 000 000		2 000 000
Statutární fond	200 000	750 000		950 000
Sociální fond	400 000	0	200 000	200 000
Nerozdělený zisk minulých let	3 300 000	250 000	2 000 000	1 550 000
z toho:				
Na výplaty dividend			2 000 000	2 000 000
Přerozdělení		250 000		250 000
Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	5 000 000		5 000 000	0
z toho:				
Na výplaty dividend			3 000 000	
Přerozdělení do fondů ze zisku			2 000 000	
Výsledek hospodaření běžného účetního období	XXXXXXXX			1 300 000
	20 900 000	8 000 000	7 200 000	23 000 000

Otázky k přehledu o změnách ve vlastním kapitálu

- Jakým způsobem byl v roce 20X2 rozdělen výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení?
- Byl ovlivněn v roce 20X2 vlastní kapitál společnosti externími vklady?
- Lze z přehledu o změnách ve vlastním kapitálu zjistit výsledek hospodaření běžného účetního období?
- Rozhodovala společnost v roce 20X2 o výplatách dividend?
- Byly v roce 20X2 ve společnosti použity fondy ze zisku?